

ISO BAŞKANI ERDAL BAHÇIVAN:

Finansal sistem reel sektörü istismar etmesin

İSTANBUL Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, net döviz borcu 200 milyar doları aşan reel sektörün, kur gelişmeleri nedeniyle önemli bilanço sorunu ve ödeme gücünü yitirdiğine dikkat çekti. Dün yapılan **İstanbul Sanayi Odası** Meclis toplantısında konuşan Bahçivan, "Türkiye ekonomisi adeta sırat köprüsünden geçerken, bankalar sanayicinin içinden geçtiği zorlu süreci anlamamış gözüküyor. Finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz" dedi.

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Meclisinin Eylül ayı olağan toplantısı, "Finansal İstikrarın Ekonomimiz Açısından Önemli, Finans Dünyası ile Reel Sektörümüz Arasındaki İlişkilere Yeni Bir Anlayışla Bakış" ana gündemiyle yapıldı. **ISO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıya, İş Bankası Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü Adnan Bali konuk olarak katılarak gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

HERKESİN SORUMLULUĞU VAR

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye ekonomisinin ve üretim koşullarının zorlu sınavlardan geçtiği, reelden finansa tüm sektörlere büyük sorumlulukların düştüğü bir dönemde olduklarına dikkat çekti. Dünyada giderek artan sanal zenginliklerin oluştuğu mevcut süreçte, finans sektörünün ekonomideki sınırlı kaynakların tasarruflardan yatırımlara en verimli şekilde aktarılmasını sağlamak olan asli işlevinin

unutulduğuna işaret eden **Erdal Bahçivan**, şöyle konuştu: "Nitelikli finansmana erişim, halen sanayicilerimizin en büyük sorunlarından biri. Son yıllardaki **ISO 500** ve **ISO İkinci 500** çalışmalarımızın da ortaya koyduğu gibi, sanayicilerimizin faaliyet karlarının çok önemli bölümü finansman gideri olarak harcanıyor. Finansmana erişim, KOBİ'ler açısından daha da büyük bir sorun teşkil ediyor. Türkiye'de finans dünyası ile reel sektör arasındaki ilişkiler; uzun yıllardan beri sanayicilerimizin nitelikli finansman ihtiyacını karşılamaktan çok uzak. Bankacılığın asli işlevine dönmesi, sanayimiz ve ekonomimizin en hayati konularından birisidir. Zorlu sürecin kilidini açacak olan en güçlü faktör, bankacılık sektörü başta olmak üzere tüm kesimler olarak; ölçülü ve sınırlı kaynakları ne kadar doğru, ne kadar nitelikli ve ne kadar verimli kullanmış olduğumuzdur. İçinde bulunduğumuz süreç, ekonominin tüm oyuncularına, tüm paydaşlara, tüm sektörlere bu konuda bir iç sorgulamayı yaptırmalıdır. Burada bahsettiğim sadece bankacılık kaynakları ve bunların doğru kullanımı değil; kaynakların geçmişte yanlış tahsis edilmesinde herkesin sorumluluğu ve günahı olduğudur."

EKONOMİNİN SIRAT KÖPRÜSÜ

Net döviz borcu 200 milyar doları aşan reel sektörün özellikle kur gelişmeleri nedeniyle önemli bilanço sorunu ve ödeme gücünü yitirdiğine vurgulayan Bahçivan, Türkiye ekonomisinin adeta bir sırat köprüsünden geçtiğini, bankaların

da sanayicinin içinden geçtiği süreci anlamamış gibi davrandığını söyledi. Bahçivan, bankalara eleştirisini şu sözlerle sürdürdü:

"Karşılıklı ilişkilere ne kadar iyi niyetli bakarsak bakalım, ne yazık ki bazı bankalarımız bu konuda hadlerini aşan bir tutum içerisinde. Öyle ki 'Banka, size hava iyiyken şemsiye verip, yağmur başladığında geri isteyendir' sözünü ne yazık ki sık sık hatırlamak zorunda kalıyoruz. Bankaların maliyet ve giderlerini dürüst çalışan firmalara yarakarak süreci kangren haline getirmesinin örnekleri maalesef her geçen gün çoğalıyor. Bankaların açtığı ticari kredilerin en az enflasyon kadar büyümesi gerekirken gidişat eksi yöndedir. Sanayicilerimiz bugün izah edilmesi mümkün olmayan birtakım faiz hadleri ile karşı karşıya bulunuyor."

'REEL SEKTÖRÜ İSTİSMAR'

Bahçivan, şunları söyledi: "Biz; finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz. Unutmayalım ki böyle dönemlerin en önemli hastalığı fırsattır. Sadece

ve sadece bu hastalıktan arınmış bir bankacılık sektörü ülke ekonomisine katkıda bulunabilir. Bankacılık sektörünü; bu zorlu süreci yapıcı bir bakış açısıyla yönetmeye çalışanlar ile bu süreci istismar edenleri birbirinden ayırma noktasında daha sorumlu davranmaya davet ediyoruz. Bankacılık sektörünün reel sektöre yönelik bakış açısını gözden geçirmesi ve objektif bir noktaya gelmesi, kaçınılmaz bir zorunluluğa dönüştü. Bankacılık sistemimiz yeni bir anlayış ve duyarlılıkla reel sektörümüze gerekli tutumu sergilerse, biz sanayiciler olarak önümüzdeki zorluğu daha kolay ve daha az hasarla aşacağımıza inanıyoruz."

Bahçivan, Yeni Ekonomi Programında Türkiye ekonomisindeki yapısal sorunların yalnızca ekonomik önlemlerle sınırlı bir çerçevede çözümünün düşünülmemesi gerektiğini de belirterek "Sorunlar ancak genel anlamda kurumsal yapıya ilişkin iyileştirmeleri de içeren, üretimde verimliliğe, yüksek katma değere, beşeri sermayenin geliştirilmesine odaklanan bir yaklaşımla çözümler" dedi.

ISO Başkanı yüksek faizden, Bali yapılandırmalardan ve kurdan şikâyetçi Sanayici ile bankacı atıştı

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, net döviz borcu 200 milyar doları aşan reel sektörün, kur nedeniyle önemli bilanço sorunu ve ödeme güçlüğü yaşadığına dikkat çekerek "Türkiye ekonomisi adeta Sırat Köprüsünden geçerken, bankalar sanayicinin içinden geçtiği zorlu süreci anlamamış gözüküyor. Finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz" dedi.

"Yüzde 25'lere varan mevduat faizlerine karşın, bankaların bunun iki katına yaklaşan bir kredi faiz oranını talep ettiğini görüyoruz" diyen Bahçivan, şu sözlerle bankalara yüklendi:

Erdal Bahçivan

Adnan Bali

"Ne yazık ki bazı bankalarımız hadlerini aşan bir tutum içerisinde. Öyle ki 'Banka, size hava iyiymen şemsiye verip, yağmur başladığında geri isteyendir' sözünü ne yazık ki sık sık hatırlamak zorunda kalıyoruz. Bankaların giderlerini dürüst çalışan firmalara yıkarak süreci

kangren haline getirmesinin örnekleri maalesef her geçen gün çoğalıyor. Bankaların açtığı ticari kredilerin en az enflasyon kadar büyümesi gerekirken gidişat eksi yöndedir. Sanayicilerimiz bugün izah edilmesi mümkün olmayan birtakım faiz hadleri ile karşı karşıya bulunuyor."

BALİ: KÖTÜ BANKA KURULABİLİR

İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, ISO meclis toplantısındaki konuşmasında, batık kredilerin çözümü için "kötü banka fikri mümkündür, riskler güçlü adreste daha iyi yönetilebilir" dedi. Bankaların sermaye yeterliliği rasyolarının yüzde 13'e indiğini belirten Bali, "Topladığımız kaynağın çok ötesinde kredi vermiş durumdayız" bilgisini paylaştı. Sanayicilerin faizi eleştirilerine yanıt veren Bali, "Sermaye piyasaları derinleşmediği için bu rolü bankalar üstlenmeye çalışıyor" değerlendirmesinde bulundu.

Kredinin aktörleri uzlaşma arayışında

İSO Başkanı Erdal Bahçivan ile Türkiye İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, ekonomide yaşanan daralmanın karşılıklı güven ilkesi ile aşılabileceğini vurguladılar

Dün yapılan İSO Meclis Toplantısı'na, bankacılık ve reel sektörün iki önemli temsilcisinin açıklamaları damga vurdu. Reel sektörün net döviz borcunun 200 milyar dolar olduğunu bildiren **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, "Türkiye ekonomisi adeta Sırat Köprüsü'nden geçerken, bankalar sanayicinin içinden geçtiği zorlu süreci anlamamış gözüküyor. Finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz" dedi. İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali de Türkiye'nin içinden geçtiği süreci 2001

kriziyle karşılaştırmanın haksızlık olduğunu savunarak bugünkü sürecin yönetilebilir olduğunu söyledi. Bali, 'bankalar kredi vermiyor' eleştirilerini yanıtlarken şu ifadeleri kullandı: "Bana kredi vermiyorlar başka, kredi vermiyorlar demek başka. Topladığımız mevduatın yüzde 120'sinden fazlasını kredi olarak veriyoruz. Ayrıca 35-40 günlük mevduatla 10 yıl vadeye varan kredi veriyoruz. Hangi musluk açık hangisi kapalı tek tek konuşalım. Standartları bozmamız tüm eko sistemin yararına." **SERCAN AKINCI/ÖZ**

Erdal Bahçivan (solda) ve Adnan Bali, sanayicilerin de dinleyici olarak katıldığı toplantıda işletmelerin içinde bulunduğu sıkıntıları nasıl aşacağını tartıştılar.

'Vasat özendirilmemeli teşvik daha hızlı koşacağına verilmeli'

İSO Meclis Toplantısı'nda konuşan İş Bankası Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü Adnan Bali, "Sağlıklı ve sürdürülebilir büyüme modeline geçilmeli. Vasat özendirilmemeli, teşvik daha hızlı koşacak olana verilmeli" dedi.

SERCAN AKINCI/İSTANBUL

İş Bankası Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü Adnan Bali, Türkiye'nin yeni büyüme modeline geçememenin sancılarını yaşadığını belirtirken, "Bu zor süreç iyi yönetilirse durum iyiye evrilir. Sağlıklı ve sürdürülebilir büyüme modeline geçilmeli. Vasat özendirilmemeli, teşvik daha hızlı koşacak olana verilmeli" dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin eylül ayı olağan toplantısı, "Finansal İstikrarın Ekonomimiz Açısından Önemi, FinansDünyası ile Reel Sektörümüz Arasındaki İlişkilere Yeni Bir Anlayışla Bakış" ana gündemi ile gerçekleştirildi. **İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan**'ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıya, İş Bankası Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü Adnan Bali konuk olarak katılarak gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Adnan Bali, **İSO Meclisi**'nde yaptığı konuşmada, koordinasyonun önemini artırdığı böyle bir dönemde bu tip toplantıların önemli olduğunu vurguladı. Türkiye'nin zor bir dönemden geçtiğini anlatan Bali, bunun altında yatan nedenin yeni büyüme modeline geçememekten kaynaklandığını ifade etti. Tasarruf oranları nedeniyle yüksek büyümenin ancak dış kaynakla sağlanabildiğini anlatan Bali, düşük büyüme durumunda da işsizliğin arttığını hatırlattı. Likidite boşluğundan normalleşmeye gidilen bir sürece, darbe teşebbüsü, seçimler gibi zor bir konjonktürde yakalandığına işaret eden Bali, şöyle devam etti: "Kur ve faizdeki artışlar, enflasyon da artınca meşru hale geliyor. Kendi tasarrufları büyümesine yetmeyen bir ülkeyse güven ortamı olmalı. Biz bu konuda İş Bankası olarak elimizi taşın altına koymaktan hiç çekinmedik."

Türkiye'nin içinden geçtiği süreci 2001 kriziyle karşılaştırılanın olduğu-

BAHÇIVAN: BANKALAR İÇİNDEN GEÇİLEN SÜRECİ ANLAMİYOR

İSO Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye ekonomisinin ve üretim koşullarının zorlu sınavlardan geçtiği, reel den finansa tüm sektörlerde büyük sorumlulukların düştüğü bir dönem içinde olduklarını söyledi. Dünyada giderek artan sanal zenginliklerin olduğu mevcut süreçte, finans sektörünün ekonomideki sınırlı kaynakları, tasarruflardan yatırımlara en verimli şekilde aktarılmasını sağlamış olan asli işlevinin unutulduğuna işaret eden Bahçivan, şöyle konuştu: "Nitelikli finansmana erişim, sanayicilerimizin en büyük sorunlarından biri. Türkiye'de finans dünyası ile reel sektör arasındaki ilişkiler; uzun

yıllardan beri sanayicilerimizin nitelikli finansman ihtiyacını karşılamaktan çok uzak. Bankacılığın asli işlevine dönmesi, sanayimiz ve ekonomimizin en hayati konularından birisidir." Net döviz borcu 200 milyar dolara aşan reel sektörün özellikle kur gelişmeleri nedeniyle önemli bilanço sorunu ve ödeme güçlüğü yaşadığını vurgulayan Bahçivan, Türkiye ekonomisinin adeta bir Sırat Köprüsü'nden geçtiğini, bankaların da sanayicinin içinden geçtiği süreci anlamamış gibi davrandığını söyledi. Teminat mektuplarında genel ölçülerini aşan oranların yer alması, sağlıklı bir şekilde faaliyetini sürdüren sanayi kuruluşlarının bile kredilerinin

geri çağırılması gibi uygulamaların ekonominin genel kaideleri ile bağdaşmadığını savunan Bahçivan, şöyle devam etti: "Özellikle teminatlar noktasında ekspertizlerin uzun zamandır piyasa gerçeklerinden uzak değerlendirmeler yapması, neredeyse tamamıyla gayrimenkul teminatına bağlı reel sektörün teminat havuzlarında çok zorlayıcı bir daralmaya yol açıyor. Biz; finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz. Bankacılık sistemimiz, reel sektörümüzü, yeni bir anlayış ve duyarlılıkla yaklaşırsa, biz sanayiciler olarak önümüzdeki zorluğu daha kolay ve daha az hasarla aşarız."

nu kaydeden Bali, birçok noktada bugüne 2001'in kıyaslanamayacağına işaret etti. Bu zor sürecin yönetilebilir olduğunu söyleyen Bali, "İyi yönetilirse durum iyiye evrilir. Sağlıklı ve sürdürülebilir büyüme modeline geçilmeli. Vasat özendirilmemeli, teşvik daha hızlı koşacak olana verilmeli" dedi.

"Oturup, konuşacağız sorunlar aşacağız" Sanayicilere seslenen Bali, "Kadere keder olmaz. Oturup, konuşacağız, sorunlar aşacağız" dedi. Ekonominin işleyişinde 'güven' unsurunun çok önemli olduğuna dikkat çeken Bali, "Güven olmadan bolluk olmaz. Bereket ve zenginlik olmaz" diye konuştu.

Sanayicilerin 'bankalar kredi vermiyor' eleştirilerine de cevap veren Bali, "Bana kredi vermiyorlar başka, kredi vermiyorlar demek başka. Topladığımız mevduatın yüzde 120'sinden fazlasını kredi olarak veriyoruz. Ayrıca mevduat 35-40 günken, 10 yıl vadeye varan kredi veriyoruz. Hangi musluk açık hangisi kapalı tek tek konuşalım. Standartları bozmamamız tüm eko sistemin yararına" ifadelerini kullandı.

Bugün yaşanan sıkıntıların 2001 krizinden farklı olduğunu dikkat çeken Bali, "Ekonomiyi reel sektör ve hane halkı, kamu kesimi ve finans kesimi diye 3 kısma ayırırsak, 2001'de sorunun ağırlıklı olarak kamu ve finans kesiminden kaynak-

lanıyordu. Şimdi ise kamu ve finans görece daha güçlü. Reel sektör ve hane halkı ise borçlu. Bu defa kök neden makro ekonomik dengesizlikten değil, uluslararası düzeydeki mutabakatsızlıktan çıktı. Kriz tamamen ekonomik olmadığına göre çözümü de tamamen ekonomik olamaz" değerlendirmesinde bulundu.

Kendi verdikleri kredilerde ticari kredilerin payının yüzde 74 olduğunu vurgulayan Bali, şunları anlattı: "Bankacılık sektörü, sermayedarına mudisinden daha az kazandırıyor. Ekonomide iyi yönetim olursa kurlarda da bir iyileşme bekliyorum ama belli bir seviyede kalmalı. İhracatı, turizmi, şımarmış yaşam tarzını tamir etmeliyiz."

Birlikte düzlüğe çıkarız

ISO toplantısına katılan İş Bankası Genel Müdürü Bali, sanayicilerin bankalara yönelik eleştirilerine yanıt verdi: Ülke zor zamanlardan geçiyor. Karamsarlığa kapılmadan hep beraber ekonomiyi düzlüğe çıkarabiliriz. Ne zafer sarhoşluğu ne moral çöküntüsü içinde olmalıyız

Iş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, mali disiplin, kamu borç stoku ve takipteki krediler açısından Türkiye'nin iyi durumda olduğunu belirterek, "Karamsarlığa kapılmadan enflasyonu kontrol ederek, ödemelerdeki sıkıntıları karşılıklı çözüp, cari açığı yöneterek kısa sürede hep beraber ekonomiyi düzlüğe çıkarabiliriz. Ne zafer sarhoşluğu ne moral çöküntüsü içinde olmalıyız" dedi. **İstanbul Sanayi Odası (ISO)** Meclis Toplantısı'nda konuşan Bali, ülkenin zor dönemden geçtiğini, hiç kimsenin hatalarda ari olmadığını ve kimsenin tekil hata yapma lüksü olmadığını söyledi.

MALİ DİSİPLİN AVANTAJ

Krizin temelinde yatan unsurun makro ekonomik göstergelerdeki sorunlar olduğunu düşünmediğini belirten Bali, "Bu yönüyle bakıldığında 2001 krizine benzemiyor. Ekonominin üç aktörü var. Birincisi reel sektör ve hane halkı, ikincisi kamu kesimi, üçüncüsü finans sektörü. 2001 krizinde kamu kesimi ve finans sektörünün kendisi bir sorundu. O dönemin hafifletici tek unsuru hane halkı ve reel sektörün daha az borçlu oluşuydu. Bugün ise kamu kesimi ve bankacılık sistemi kuvvetli. Buna karşılık hane halkı ve reel sektörü görece borçlu. Aslında bu

yönetme bakımından bizlere bazı imkânlar ve opsiyonlar sunuyor. Bu problemin makro ekonomik temellerdeki zafiyetlerden değil, uluslararası siyasal mutabakatsızlıklarımızdan, özellikle bölgemizdeki mutabakatsızlıklardan olduğunu düşünüyorum. Sadece ekonomik nedenlerden kaynaklanmayan bir krizin tamamen çözülmesi sadece ekonomik tedbirlerle de olmayacak. Artılarımız ve eksilerimiz var. Mali disiplin avantajımız" şeklinde konuştu.

Döviz kurunun belli bir seviyede kalması gerektiğini belirten Bali, "İhracatı tamir etmeli, turizmi tamir etmelidir. Bir miktar iyileşmesi yerinde olur ama rekabet açısından eski kur seviyelerine gitmemesi gerektiğini de düşünüyorum" dedi.

% 40 FAİZ OLMAZ

Kredi faizlerinde yüzde 40-50'nin izahı olmayacağına belirten Bali, "Bu faiz uygulamak için değil o krediyi vermeye içindir tahminim" mesajı verdi. Bali, "Güven olmadan bolluk olmaz, güven olmadan bereket olmaz. İş Bankası olarak her kritik dönemde rol almaktan, elimizi taşın altına sokmaktan hiç çekinmedik" dedi.

KAPASİTEYİ KULLANDIK

BANKACILIKTA kredi mevduat rasyosunun yüzde 120'li seviyelere, TL kredilerde kredi mevduat rasyosunun da yüzde 150'lere kadar çıktığını anlatan Bali, "Yani kapasite sonuna kadar kullanılmıştır, bunun farkında olmak lazım" dedi. Bali, ticari menfaatleri gözellediklerini, fırsatçılık yapmadan daha fazla ne yapılabileceği için uğraştıklarını belirtti.

BAZI BANKALAR HADLERİNİ AŞIYOR

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, "Biz finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz. Unutmayalım ki böyle dönemlerin en önemli hastalığı fırsatçılıktır. Sadece ve sadece bu hastalıktan arınmış bir bankacılık sektörü ülke ekonomisine katkıda bulunabilir" dedi. Reel sektörüyle, finans sektörüyle bütün paydaşlar olarak herkesin aynı gemide

olduğunun açık bir gerçek olduğuna işaret eden Bahçıvan, şunları kaydetti: "İçinde bulunduğumuz dönemde görmekteyiz ki ekonomimiz adeta bir sırat köprüsünden geçerken ne yazık ki bankalarımız sanayicimizin içinden geçtiği süreci anlamamış gibi davranmaktadır. Karşılıklı ilişkilere ne kadar iyi niyetli bakersak bakalım, ne yazık ki bazı bankalarımızın bu konuda hadlerini aşan bir tutum içerisinde."

Finans dünyası Reel sektöre destek olsun

İSTANBUL Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, net döviz borcu 200 milyar doları aşan reel sektörün, kur gelişmeleri nedeniyle önemli bilanço sorunu ve ödeme gücüyle yaşadığına dikkat çekerek "Türkiye ekonomisi adeta Sırat Köprüsünden geçerken, bankalar sanayicinin içinden geçtiği zorlu süreci anlamamış gözüküyor. Finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz" dedi. "Finans dünyası ile reel sektör arasındaki ilişki, sanayicilerimizin nitelikli finansman ihtiyacını karşılamaktan çok uzak. Bankacılığın asli işlevine dönmesi, hayati bir konu. Zorlu sürecin kılıdını; tüm kesimlerin ölçülü ve sınırlı kaynakları doğru, nitelikli ve verimli kullanması açacak. Gerekli tutum sergilenirse, sanayicilerimiz zorluğu daha kolay ve daha az hasarla asar" diye konuştu.

**ERDAL
BAHCIVAN**

Erdal Bahçivan

BAHÇIVAN:

REEL SEKTÖRÜ İSTİSMAR ETMEYELİM

■ **İstanbul Sanayi Odası (İSO)**

Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, son yaşanan kur gelişmelerinin ardından sıkıntı yaşayan reel sektörü bankaların anlamadığını ifade etti. Net döviz borcu 200 milyar doları aşan reel sektörün ödeme güçlüğü yaşadığını söyleyen Bahçivan "Özellikle KO-Bİ'lerin nitelikli finansmana erişimi çok zor. Bankalar asıl işlevine dönmeli. Bu sanayimiz ve ekonomimiz için hayati" diye konuştu.

İŞ BANKASI GENEL MÜDÜRÜ **Aldığımız kaynaktan** **fazla kredi verdik**

Adnan Bali

İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, "Topladığımız kaynağın çok ötesinde kredi vermiş durumdayız" diye konuştu. **İstanbul Sanayi Odası**'nın (İSO) meclis toplantısında konuşan Bali, bankacılık sektörüne ilişkin eleştirilere yanıt verdi. Bali, "Bu kriz ile sermaye yeterlilik rasyoları yüzde 13'lere indi. Bu ülke hem tasarruflarını artırabilmeli hem de vadeleri uzatabilmelidir. Sermaye piyasaları derinleşemediği için bu rolü bankalar üstlenmeye çalışıyor" diye konuştu.

TASFIYE

Hükümetten şirketleri ve müteahhitleri rahatlatacak bir açıklama geldi. **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Cahit Turhan**, sözleşmelerin yürütülmesinde tarafların haklarını korumak, mağduriyetleri gidermek amacıyla hazırlanan Tasfiye Kararnamesi'nin önümüzdeki günlerde yürürlüğe gireceğini söyledi.

KARARNAMESİ GELİYOR

Yeni Havalimanı'nın uçuş testleri tamamlandı

Turhan, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 29 Ekim'de hizmete açacağı İstanbul Yeni Havalimanı'nda sis, bulut ve yağmurdan dolayı görüş mesafesinin kısıtlı olduğu veya hiç bulunmadığı durumlarda dahi pilotlara güvenli bir şekilde imkânı sağlayacak ILS sisteminin uçuş kontrol testlerinin tamamlandığını altını çizdi.

Cahit Turhan

Bankalar daha insafli olmalı

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, bankaları insafli olmaya davet ederek sorunlu şirketler için ilave adımlar atılmalı dedi. Net döviz borcu 200 milyar doları aşan reel sektörün, kur gelişmeleri nedeniyle önemli bilanço sorunu ve ödeme güçlüğü

yaşadığına dikkat çeken Bahçivan "Türkiye ekonomisi adeta Sırat Köprüsü'nden geçerken, bankalar sanayicinin içinden geçtiği zorlu süreci anlamamış gözüküyor. Finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz" şeklinde konuştu.

Erdal Bahçivan

EKONOMİ SERVİSİ

Kamu ile iş yapan şirketlerin ve müteahhitlerin dövizdeki dalgalanmalarının ardından maliyetlerinin artması hükümeti harekete geçirdi. **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Cahit Turhan**, Türkiye Müteahhitler Birliği (TMB), Ankara Ticaret Odası (ATO) ve Ankara Sanayi Odası (ASO) başkanlarının taleplerine kulak vererek Tasfiye Kararnamesi hazırladıklarına işaret etti. Kararnamenin gelecek günlerde yürürlüğe konulacağını vurgulayan Turhan, "Bu düzenlemenin amacı değişen, gelişen piyasa şartlarına göre sözleşmelerin yürütülmesinde tarafların hak ve hukukunu korumak; oluşan mağduriyetleri gidermek" dedi.

FİYAT FARKI ARTTI

Turhan, şu aşamada dövizle alınan malzemeler nedeniyle sözleşmelerdeki fiyat farkından dolayı oluşan mağduriyetlerin gündeme geldiğine dikkati çekti. Turhan, fiyat farkının bazı malze-

melerde yüzde 24'ü geçtiğini de dile getirdi.

ALTERNATİFLİ ÖNERİLER SUNULACAK

Fiyatı yükselen ve dövizle alınan malzemeler ile ilgili fiyat farkı hesap sistemi getirileceklerini aktaran Turhan, şunları kaydetti:

"Bir kararnameyle taraflara, sözleşme-

nin idare tarafı olarak alternatifli

öneriler getireceğiz, 'ya tasfiye et ya devret ya da bu

kurallara göre fiyat farkını kabul et ama hiçbir

şekilde ülkeyi

terk etme' diyeceğiz.

Ekonominin

paydaşları ülkenin en kıymetli

değerleri, bu ülkenin kalkınmasında

dinamolardır. Bunu hiçbir zaman unutmuyoruz.

İşçi, işveren, esnaf, sanayici, üreten,

tüketen olarak hepimiz

bu geminin içindeyiz. Biz

bu geminin selameti ve menzile ilerlemesi için elimizden gelen her türlü kararı alacağız, gayreti ortaya koyacağız. Gemide bulunan herkesin kendine göre sorumlulukları var. Ülkemizin selameti, birliğimiz ve beraberliğimiz için sorumlulukların gereğini yerine getirmek durumundayız.

ASO'DAN KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ ÖNERİSİ

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, çeşitli nedenlerle belli bir süre çalışmayan sigortalılara gelir desteği sağlayan 'kısa çalışma ödeneği' uygulamasına yeniden işlerlik kazandırılması gerektiğini belirtti. Uygulamaya geçmişte de başvurulduğunu kaydeden Özdebir, "İçinden geçilen süreçte kısa çalışma ödeneğinin tekrar hayata geçirilmesinde fayda görüyoruz. Bu 3 haftaya karşılık birer hafta da, ikişer hafta da olabilir. Detaylar konuşulur" dedi.

Nurettin Özdebir

'Güven ortamı kuvvetlendirilmeli'

'FAİZDE YÜZDE 40-50'LERİN İZAHI OLMAZ'

İş Bankası Genel Müdürü Bali, kredi yapılandırılarda reel sektöre de önemli görevler düştüğünü belirterek, "Bugün kredi yapılandırma taleplerinde, sadakat ve güven açısından, tam doğru hareket edilmiyor," dedi.

Kredi Garanti Fonu'nun (KGF) doğru bir enstrüman olduğunu ve doğru zamanda devreye sokulduğunu ifade eden Bali, bankacılık sektörünün bu uygulamayı başarıyla yürüttüğünü ve burada özel olarak farklılaşmış bir sorunlu kredi performansı görmediklerini vurguladı.

Bankaların kredi musluklarını kapattığı yönündeki eleştirilere Bali, "Burada asıl mesele, hangi muslukların açık, hangilerinin kapalı olduğu. Bu bir ahlakî çöküntü yaratacak şekilde yükümlülüğünü yerine getirenin cezalandırıldığı bir sisteme dönüşmemeli. Biz bu standartları yönetmeye çalışacağız. Faiz konusunda yüzde 40-50'lerin izahi olmaz. Fırsatçılık aranıyorsa orada aranır. Yüzde 30'lu mevduat faizini olduğu yerde yüzde 30'luk kredi faizi olabilir," şeklinde cevap verdi. Bali'nin "Banka genel müdürü geldi, biz dert anlatalım derken, o daha fazla dertliymiş" demeyin. Alacaklı çıkmaya çalışıyorum," demesi üzerine salonda gülmeler oldu.

İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, "Güven olmadan bolluk olmaz, güven olmadan bereket olmaz. İş Bankası olarak her kritik dönemde rol almak, elimizi taşın altına sokmaktan hiç çekinmedik," dedi.

Bali, İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisinin Eylül ay toplantısında yaptığı konuşmada, "Birbirimizi iyi anlamamız lazım, doğru mesajlar vermemiz lazım. Çözüm buralardan geçiyor," ifadelerini kullandı.

Ülkenin zor dönemden geçtiğini belirten Bali, hiç kimsenin hatalarda ari olmadığını ve kimsenin tekil hata yapma lüksü olmadığını söyledi.

Bali, Türkiye'nin 2012'den bu yana yeni bir büyüme modeline geçememesinin sancları yaşadığını belirtti.

Son 10 yıl içerisinde 7 milyonun üzerinde istihdam yaratan bir ekonomi olunduğunu ama işsizliğin aşağıya çekilemediğini belirten Bali, çünkü her yıl 1 milyon civarında iş gücüne katılım olan dinamik bir toplum bulunduğunu vurguladı.

Bali, "Her yıl 1 milyon istihdam yaratırız, işsizliği aynı seviyede tutabilişiniz. Büyümeyi hızlandırdığımızda tasarruf açığının varlığı sizi dış kaynaklara baskılıyor, cari açığı sürdürülebilirliği tartışma konusu haline geliyor. Büyümeyi düşürmeye kalktığımızda bu defa bir taraftan işsizlik, bir taraftan ekonominizin dayanmakta olduğu mali disiplinin de sonucu olan vergi gelirleri dahil onun olumsuz etkilenmesi. Bu sarmaldan çıkmamızın tek yolu da katma değerli farklı bir büyüme modeli ile aynı zamanda tasarrufları artırarak iş kaynaklarının buradaki payını büyütebilmek," değerlendirmelerinde bulundu.

'GÜVEN ORTAMI KUVVETLENDİRİLMELİ'

Adnan Bali, dünyada likidite bolluğunun azaldığını ve normalleşmeye doğru gittiğini, bunun ABD Merkez Bankası'nın (Fed) faiz artırımından da gözlemlendiğini söyledi.

Türkiye'nin bu ekonomik değişkenliklerin yanı sıra hemen hemen her yıl iki seçim yaşayarak, terör olayları ve jeopolitik gerginlikler ile hatta darbe teşebbüsüne kadar giden zor bir konjonktürün içinden geçerek bu günlere geldiğini anlatan Bali,

şunları kaydetti:

"Bunların arkasında uluslararası mutabakatlıklarımız yatıyor. Sonuçta zor bir coğrafyada artan jeopolitik gerilimlerle yaşamaya devam ediyoruz. Hep söylenir, 'Coğrafya, aile kaderdir.' Bir büyüğüm derdi ki, 'Kadere keder olmaz.' Hep beraber oturacağız, konuşacağız ve uğraşacağız. Ne kadar problem varsa onlar çözmek için gayret içerisinde olacağız. Başka çaresi yok. Sonuçta küresel ve yerel çapta birbirinin içine geçmiş sorunları çözeceğiz."

Bali, kur ve enflasyon artışının hangi nedenlerle kaynaklanırsa kaynağın bir süre sonra kendi gereksinimlerini de oluşturduğunu belirtti.

Türkiye'nin ekonomik temellerle tamamen açıklanması pek mümkün olmayan bir kur atağı içinde olduğunu daha önceki açıklamalarında ifade ettiğini ve aynı görüşünün koruduğunu söyleyen Bali, bütün bunların atlatılması için güven ortamı-

Tasarrufları ihtiyaçlarına yetmeyen bir ekonominin en fazla güven ortamına ihtiyaç duyduğunu dile getiren İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, "Güven olmadan bolluk olmaz, güven ortamı kuvvetlendirilmeli" dedi

nın kuvvetlendirilmesi gerektiğini vurguladı.

Tasarrufları ihtiyaçlarına yetmeyen bir ekonominin en fazla güven ortamına ihtiyaç duyduğunu dile getiren Bali, "Güven olmadan bolluk olmaz, güven ortamı kuvvetlendirilmeli" dedi.

'MALİ DISİPLİN AVANTAJIMIZ'

İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, içinde bulunulan sorunların çözümüne yönelik neler yapılabileceğini ilişkin şu değerlendirmelerde bulundu:

"Krizin temelinde yatan unsurun makro ekonomik göstergelerdeki sorunlar olduğunu düşünmüyorum. Bu yönüyle bakıldığında 2001 krizine benzemiyor. Esasen 2001'de makro temellerdeki büyük zafiyetlerden ortaya çıktı. Bir anayasa kitapçığının atılması bu zafiyete ulaşan temeli

'Sermaye piyasalarının rolünü bankacılık üstlenmeye çalışıyor'

Adnan Bali, Türkiye'nin hem tasarrufları artırabilmesi hem de vadeleri uzatabilmesi gerektiğini vurgulayarak, "Türkiye'de sermaye piyasaları yeterli kadar gelişmediği ve derinleşmediği için bugün sermaye piyasalarının rolünü bankacılık üstlenmeye çalışıyor," dedi.

Mevduat faizinin yüzde 30'lu seviyelerde olduğuna dikkati çeken Bali, "Faiz marjının yüzde 3,5 seviyesinde olduğunu biliyorum. Biz faizin mutlak seviyesine takihyoruz. Bankacılık için bunun bir önemi yok. Yüksek olması hatta işimize gelmez. Bugün bankacılık sektörü sermayedanne mevduat mudisinden daha az kazandırıyor. Bizim sermayedanne 'ben bu bankanın sermayedanne olmaktan vazgeçtim,

senin bankanda mevduat açayım" dese daha fazla alır. Durum budur. Peki kim koyacak bu parayı bu sektöre?" şeklinde konuştu.

Adnan Bali, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"(Sektör) Biz kârsızlıktan şikayet ederken bu kârları alıp da buharlaştırıp da refahımıza kullanmak için şikayet ediyor değil. Öz kaynaklarımızı ekleyip de yeniden kredi verme kapasitesi yaratmadığımız için şikayet ediyoruz. Bankacılık sektörü yüzde 3,5 net faiz marjının altına giderse, yüzde 1,5'in altında aktif karlılığına giderse, yüzde 45'in üzerinde gider-gelir rasyosuna giderse bankacılık sektörünün matematiği çalışmaz."

bir anda çöktürmeye yetmişti. Ekonominin üç aktörü var. Birincisi reel sektör ve hane halkı, ikincisi kamu kesimi ve üçüncüsü finans sektörü. 2001 krizinde kamu kesimi ve finans sektörünün kendisi bir sorundu. O dönemin hafifletici tek unsuru hane halkı ve reel sektörün daha az borçlu olduğu idi. Bugün ise kamu kesimi ve bankacılık sistemi kuvvetli. Buna karşılık hane halkı ve reel sektör görece borçlu. Aslında bu yönetime bakımdan bizlere bazı imkanlar ve opsiyonlar sunuyor. Bu problemin makro ekonomik temellerdeki zafiyetlerden değil, uluslararası siyasal mutabakatlıklarımızdan, özellikle bölgemizdeki mutabakatlıklardan olduğunu düşünüyorum. Kök nedeni mutabakatlıkların olan bu durum ekonomik çöküşün var ve bunu yaşıyoruz."

Bali, sadece ekonomik temellerden kaynaklanmayan bir krizin tamamen çözülmesinin sadece ekonomik tedbirlerle de olmayacağını vurguladı.

"Çok açık ve nettir ki, bölgede mütefekkil ilişkisinde olduğumuz ülkelerin politikaları bizim ulusal çıkarlarımız ile örtüşmüyor. Bunu inkar edemeyiz. Bu bir süreç" diyen Bali, reel politığın gerektirdiği müzakerelerin ötesinde bir iddia sahibi olmanın gerçekçi olmadığını söyledi. Bali, iyimser konjonktürlerde her şeyin iyi gittiğine yönelik korolar olduğunu belirterek, "2010-2011'de yabancı muhataplarımızın işlerin onların iddia ettikleri gibi iyi gitmediğini anlatıyorduk ama inna edemiyorduk. Bize gaz veriyorlardı. Şimdi her şey kötü, hiçbir tarafımızı yönetecek imkan yokmuşa getirildiler. İkisi de hakikate aykındır. Ne o kadar iyiydik, ne de bugün ifade edilen kadar kötüydük. Artılmamız ve eksilerimiz var. Mali disiplin avantajımız," şeklinde konuştu.

Banka olarak ticari menfaatleri her zaman gözettilerine işaret eden Bali, "Fakat hiçbir ticari çıkarımız memleketin çökmesinden önce gelmeyecek. O nedenle kısa vadeli kazançlara bakmadan, fırsatçılık yapmadan içinde bulunduğumuz ekosistem ve muhataplarımızın daha fazla ne yapabilir'e uğraşarak gidiyoruz," diye konuştu.

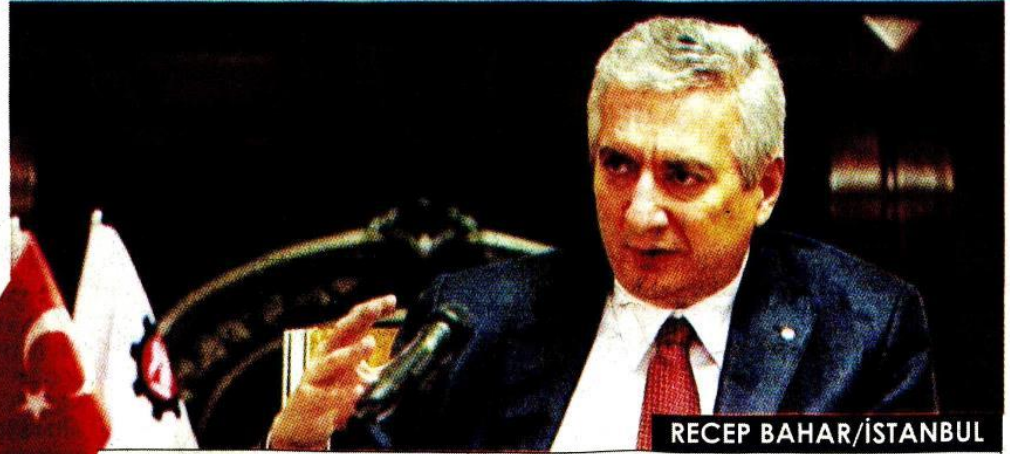
Bali, bankaların kredi kullandırmasına değinerek, kapasitenin sonuna kadar kullanıldığını, bankaların topladığı kaynağın çok üzerinde kredi vermiş durumda olduğunu dile getirdi.

FAİZ KISKACI

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, bankaların reel sektörden yüzde 50 oranında kredi faizi talep ettiğini vurgulayarak, "Bugün yüzde 25'lere varan mevduat faizlerine karşın, bankaların kredi verirken bu faizin neredeyse iki katına yaklaşan bir kredi faiz oranını talep ettiğini görüyoruz" dedi

SIRAT KÖPRÜSÜNDEN GEÇERKEN

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, İSO Meclisinin Eylül ayı toplantısındaki konuşmasında, reel sektörün net döviz borcunun 200 milyar doları aşığına işaret ederek, "Reel sektör, döviz kurlarındaki gelişmeler nedeniyle ciddi ödeme güçlüğü yaşıyor. Türkiye ekonomisi adeta sırat köprüsünden geçerken, bankalar sanayicinin içinden geçtiği zorlu süreci anlamamış gözüküyor. Finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz" dedi.

YAĞMURDA ŞEMSIYİYİ GERİ İSTİYORLAR

Sanayicilerin faaliyet kârlarının çok önemli bölümünün finansman gideri olarak harcandığına işaret eden Bahçivan, "Finansmana erişim, özellikle KOBİ'ler açısından daha da büyük bir sorun teşkil ediyor. Ne yazık ki bazı bankalarımız bu konuda hadlerini aşan bir

tutum içerisinde. Öyle ki 'Banka, size hava iyiyken şemsiye verip, yağmur başladığında geri isteyendir' sözünü ne yazık ki sık sık hatırlamak zorunda kalıyoruz. Bankalar maliyet ve giderlerini dürüst çalışan firmalara yıkarak süreci kangren haline getiriyor" dedi. **6'DA**

Sanayici faiz kışkacında

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, bankaların reel sektörden yüzde 50 oranında kredi faizi talep ettiğini vurgulayarak, "Bugün yüzde 25'lere varan mevduat faizlerine karşın, bankaların kredi verirken bu faizin neredeyse iki katına yaklaşan bir kredi faiz oranını talep ettiğini görüyoruz" dedi

RECEP BAHAR/İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, net döviz borcu 200 milyar doları aşan reel sektörün, döviz kurlarındaki gelişmeler nedeniyle önemli bilanço sorunu ve ödeme güclüğü yaşadığına dikkat çekerek, "Türkiye ekonomisi adeta sırat köprüsünden geçerken, bankalar sanayicinin içinden geçtiği zorlu süreci anlamamış gözüküyor. Finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz" dedi. İSO Meclisinin Eylül ayı olağan toplantısında konuşan Bahçivan, şöyle konuştu: "Nitelikli finansmana erişim, halen sanayicilerimizin en büyük sorunlarından biri. Sanayicilerimizin faaliyet kârlarının çok önemli bölümü finansman gideri olarak harcanıyor. Finansmana erişim, özellikle KO-

Bİ'ler açısından daha da büyük bir sorun teşkil ediyor. Karşılıklı ilişkilere ne kadar iyi niyetli baksak bakalım, ne yazık ki bazı bankalarımız bu konuda hadlerini aşan bir tutum içerisinde. Öyle ki 'Banka, size hava iyiyken şemsiye verip, yağmur başladığında geri isteyendir' sözünü ne yazık ki sık sık hatırlamak zorunda kalıyoruz. Bankaların maliyet ve giderlerini dü-

rüst çalışan firmalara yıkarak süreci kangren haline getirmesinin örnekleri maalesef her geçen gün çoğalıyor. Bankaların açtığı ticari kredilerin en az enflasyon kadar büyümesi gerekirken gidişat eksi yöndedir. Sanayicilerimiz bugün izah edilmesi mümkün olmayan birtakım faiz hadleri ile karşı karşıya bulunuyor."

Kredi faizleri yüzde 50'yi aştı

Bahçivan, sanayicilerin finansmana erişimde karşılaştığı sorunlara şu örnekleri verdi: "Bugün yüzde 25'lere varan mevduat faizlerine karşın, bankaların kredi verirken bu faizin neredeyse iki katına yaklaşan bir kredi faiz oranını talep ettiğini görüyoruz. Teminat mektuplarında genel ölçüleri aşan oranların yer alması, sağlıklı bir şekilde faaliyetini sürdüren sa-

nayi kuruluşlarının bile kredilerinin geri çağırılması gibi uygulamalar, ekonominin genel kaideleri ile bağdaşmıyor."

Ekspertizler sanayiciye darbe vuruyor

Özellikle teminatlar noktasında ekspertizlerin uzun zamandır piyasa gerçeklerinden uzak değerlemeler yaptığına işaret eden Bahçivan, "Neredeyse tamamıyla gayrimenkul teminatına bağlı reel sektörün teminat havuzlarında çok zorlayıcı bir daralmaya yol açıyor. Biz, finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz. Unutmayalım ki böyle dönemlerin en önemli hastalığı fırsatçılıktır. Sadece ve sadece bu hastalıktan arınmış bir bankacılık sektörü ülke ekonomisine katkıda bulunabilir" şeklinde konuştu.

Bazı bankalar haddini aştı

Bankaların sanayicinin finansman ihtiyacını karşılamaktan çok uzak olduğunu söyleyen ISO Başkanı Erdal Bahçivan, Türkiye ekonomisinin adeta bir Sırat Köprüsü'nden geçtiğini belirtti. Bankaların ise sanayicinin içinden geçtiği bu süreci anlamamış gibi davranmasını eleştiren Bahçivan, "Karşılıklı ilişkilere ne kadar iyi niyetli bakarsak bakalım, ne yazık ki bazı bankalarımız bu konuda hadlerini aşan bir tutum içerisinde" dedi.

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Meclisinin eylül ayı olağan toplantısı, "Finansal İstikrarın Ekonomimiz Açısından Önemi, Finans Dünyası ile Reel Sektörümüz Arasındaki İlişkilere Yeni Bir Anlayışla Bakış" ana gündemi ile gerçekleştirildi. Açılış konuşması yapan ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, bankaların sanayicinin içinden geçtiği zorlu süreci anlamadığına dikkat çekti. "Finansal istikrarı savunurken, reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz" diyen Bahçivan, "Finans dünyası ile reel sektör arasındaki ilişki, sanayicilerimizin nitelikli finansman ihtiyacını karşılamaktan çok uzak. Bankacılığın asli işlevine dönmesi, hayati bir konu. Zorlu sürecin kilidini; tüm kesimler

Mesude Demirhan

ölçülü ve sınırlı kaynakları doğru, nitelikli ve verimli kullanması açacak" diye konuştu.

BANKALAR ANLAMİYOR

Bahçivan, Türkiye ekonomisinde reelden finansla tüm sektörlerde büyük sorumlulukların düştüğü bir dönem içinde olduklarını söyledi. Net döviz borcu 200 milyar doları aşan reel sektörün özellikle kur gelişmeleri nedeniyle önemli bilanço sorunu ve ödeme güçlüğü yaşadığını vurgulayan Bahçivan, Türkiye ekonomisinin adeta bir Sırat Köprüsü'nden geçtiğini, bankaların da sanayicinin içinden geçtiği süreci anlamamış gibi davrandığını söyledi. Bahçivan, eleştirilerine şöyle devam etti: "Karşılıklı ilişkilere ne kadar iyi niyetli bakarsak bakalım, ne yazık ki

bazı bankalarımız bu konuda hadlerini aşan bir tutum içerisinde. Öyle ki 'Banka, size hava iyiyken şemsiye verip, yağmur başladığında geri isteyendir' sözünü ne yazık ki sık sık hatırlamak zorunda kalıyoruz. Bankaların maliyet ve giderlerini dürist çarşan firmalara ykararak süreci kangren haline getirmesinin örnekleri maalesef her geçen gün çoğalıyor. Bankaların açtığı ticari kredilerin en az enflasyon kadar büyümesi gerekirken gidışat eksi yöndedir.

FIRSATÇILIK HASTALIKTIR

ISO Başkanı Bahçivan, sanayicilerin finansmana erişimde karşılaştığı sorunlara değinerek şunları dile getirdi: "Biz; finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz. Unutmayalım ki böyle dönemlerin en önemli hastalığı fırsatçılıktır. Sadece ve sadece bu hastalıktan anılmış bir bankacılık sektörü ülke ekonomisine katkıda bulunabilir. Bankacılık sektörünü; bu zorlu süreci yapıcı bir bakış açısıyla yönetmeye çarşanlar ile bu süreci istismar edenleri birbirinden ayırıştırma noktasında daha sorumlu davranmaya davet ediyoruz." ■ İSTANBUL

ASIL SORUN NİTELİKLİ FİNANSMAN

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, nitelikli finansmana erişimin hala sanayicilerin en büyük sorunlarından biri olduğuna dikkat çekti. Sanayicilerin faaliyet karlarının çok önemli bölümünün finansman gideri olarak harcandığını kaydeden Bahçivan, "Finansmana erişim, KOBİ'ler açısından daha da büyük bir sorun teşkil ediyor. Türkiye'de finans dünyası ile reel sektör arasındaki ilişkiler; uzun yıllardan beri sanayicilerimizin nitelikli finansman ihtiyacını karşılamaktan çok uzak. Bankacılığın asli işlevine dönmesi, sanayimiz ve ekonomimizin en hayati konularından birisidir" ifadelerini kullandı.

KARŞILIKLI GÜVEN GEREKLİ

İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, Türkiye ekonomisinin yaşadığı sıkıntıların reel sektör ve finans sektörünün birlikte oluşturacağı ortak anlayış ve güvenle çözülebileceğini dile getirdi. Türkiye'nin, ekonomik temellerle açıklanamayan bir kur atağı içinde olduğunu aktaran Bali, bunların atlatılabilmesi için güven ortamının kuvvetlendirilmesi gerektiğini vurguladı.

SADECE TEDBİR YETMEZ

Adnan Bali, ekonomik temelden kaynaklanmayan bir krizin tamamen çözümlenmesinin, sadece ekonomik tedbirlerle olmayacağını belirterek, "Bu uluslararası siyasi mutabakatlıklar bizim idare ettiğimiz mutabakatlıklar değil. Çok açık ve nettir ki, bölgede müteffeklik ilişkisinde olduğumuz ülkelerin politikaları bizim ulusal çıkarlarımız ile örtüşmüyor" dedi.

Ekonomide Tunus açılımı

Istanbul Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği Tunus Ülke Gününde bazı bürokrat ve sanayicilerin katılımıyla iki ülke arasındaki ticaret ve yatırım hacminin artırılması görüşüldü.

İSO Başkan Yardımcısı İrfan Özhamaratlı, "Türkiye-Tunus ticaret hacmi 2017 yılında 1,1 milyar dolar oldu. Bu rakam gerçek potansiyelin oldukça altında. Karşılıklı diyalog ve iş birliğinin güçlendirilmesi, ikili ilişkilere katkıda bulunacak" dedi.

Istanbul Sanayi Odası (İSO), sanayi ve ticaret hayatına katkı yapmak amacıyla farklı ülke ve kültürleri tanıma fırsatı sunan 'Ülke Günleri' kapsamında Tunus'u ele aldı. Türkiye ve Tunus arasındaki ticaret ve yatırım hacminin artırılmasının hedeflendiği Tunus Ülke Günü toplantısına **İSO** Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **İrfan Özhamaratlı**, Tunus Ankara Büyükelçisi Mohamed Faycal Ben Mustapha ile bazı bürokrat ve çok sayıda sanayici katıldı.

Özhamaratlı, konuşmasının başında **İSO**'nun 65 yıllık geçmişiyle Türkiye'nin en eski ve en büyük **sanayi odası** olduğunu, 19 binden fazla üyesi ile Türkiye'de imalat sanayinin yaklaşık yarısını temsil ettiğini vurgulayarak "Türkiye'de faaliyet gösteren en büyük 500 sanayi kuruluşunun yüzde 35'i **İSO** üyesi ve **İSO 500** içerisindeki **İSO** üyesi kuruluşlarının 2017 yılında yapmış olduğu ihracat da Türkiye'nin toplam ihra-

catının yüzde 19,2'sini oluşturuyor" dedi.

Türkiye'nin dış ticaret stratejisinde Tunus ile ticareti geliştirmenin önemli olduğuna dikkat çeken Özhamaratlı, "Tunus pazarı, bizler için de çok önemli. Türkiye-Tunus arasındaki ikili ticaret hacmi 2017 yılında 1,1 milyar dolar oldu. Bu rakam gerçek potansiyelin oldukça altında. Karşılıklı diyalog ve iş birliğinin giderek daha fazla kurumsallaştırılması ve güçlendirilmesinin, Türkiye-Tunus ilişkilerine katkıda bulunacağına inanıyoruz" dedi.

TUNUS'TAKİ ORTAK YATIRIM TUTARI 1 MİLYAR DOLARI AŞTI

Özhamaratlı, Tunus'ta Türk şirketlerinin yatırımları için şunları söyledi: "Tunus'ta imalatla ve ticaretle uğraşan 65 Türk şirketi var. Bu yatırımların toplam değeri

yaklaşık 500 milyon dolar olup, ortak yatırımlarla birlikte yatırım tutarı yaklaşık 1 milyar dolar düzeyinde. Bu yatırımlar; havalimanı inşası ve işletilmesi, çeşitli havalimanlarındaki gümrüksüz mağazaların işletilmesi, çimento fabrikası inşası, plastik geri dönüşüm, oto yedek parça, tekstil ve hazır giyim, beyaz et üretimi, PVC malzeme üretimi, alüminyum tencere üretimi gibi alanlarda bulunuyor".

MUSTAPHA: "YABANCI YATIRIMLAR İÇİN BÜROKRASİYİ AZALTTIK"

Tunus Ankara Büyükelçisi Mohamed Faycal Ben Mustapha da iki ülkenin ilişkilerinin geliştirilmesine ihtiyaç duyduklarını vurguladı. Mustapha, şunları söyledi: "Geçen yıl Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ülkemize yaptığı

ziyaretle finansal, askeri, çevre ve yatırım alanında dört farklı anlaşma imzalandı. Ziyarete 150 Türk iş insanı katılmıştı. **İSO**'nun ev sahipliğinde yapılan bu toplantı da ilişkilerimizin başlangıcı olarak önem taşıyor. Türkiye, bölgesinde aktif bir ülke ve dünyanın en güçlü 20 ülkesi arasında. Tunus da Afrika pazarına giriş noktasında yer alıyor. Batı Arap dünyasında, Afrika ve Akdeniz'de önemli bir konumdayız. Ayrıca AB ile ilişkilerimiz iyi. Büyüme ve yatırımlarda önemli bir yükselişimiz var. Turizm yatırımları da artıyor. Bu tür özelliklerimiz, iki ülkenin gayretlerini daha da artırması için önemli. Yatırım fırsatlarını değerlendirmeniz için bürokratik işleri çok kolaylaştırdık. İki ülkenin gelişmesine yardım edecek ortak yatırımlara ve iş birliğine açığız".

Toplantıda Ticaret Bakanlığı İhracatı Geliştirme Uzmanı Tarhan Sezgin, Tunus Yatırım Otoritesi Başkanı Khalil Laabidi ve Eximbank Uluslararası Ticaret Finansman Uzmanı Sinem Pozanti Tunus Pazarında İş Birliği ve Yatırım Olanakları başlıklı seminerde bilgi verirken, bazı Türk firmaları da Tunus pazarı hakkında deneyimlerini paylaştı.

Reel sektörü istismar etmeyen finansal sistem istiyoruz

Istanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, İSO Eylül ayı meclis toplantısında yaptığı konuşmada, Türkiye ekonomisinin ve üretim koşullarının zorlu sınavlardan geçtiği, reel sektörden finans sektörüne kadar bütün kesimlere büyük sorumlulukların düştüğü bir dönemde olduğunu söyledi. Bundan yola çıkarak, bu ayki ana gündem maddesini reel sektör ile finans dünyası arasındaki ilişkiye ayırdıklarını ifade eden Bahçivan, Türkiye'de finans dünyası ile reel sektör arasındaki ilişkilerin uzun yıllar-

dan beri sanayicilerin nitelikli finansman ihtiyacını karşılamaktan çok uzak olduğunu anlattı. Bahçivan, sözlerine şöyle devam etti: "İçinde bulunduğumuz dönemde görmekteyiz ki ekonomimiz adeta bir Sırat Köprüsü'nden geçerken ne yazık ki bankalarımız sanayicimizin içinden geçtiği süreci anlamamış gibi davranmaktadır. Reel sektörü istismar etmeyen finansal sistem istiyoruz."

İSO 'Tunus Ülke Günü ve İşbirliği Fırsatları' toplantısı düzenledi

Türk Eximbank'ta Uluslararası Ticaret Finansı Uzmanı Sinem Pozantı, İSO'nun 'Tunus Ülke Günü ve İşbirliği Fırsatları' toplantısında, Türk Eximbank'ın ihracat kredilerinin yüzde 45'ini tek başına verdiğini bildirdi.

Türk Eximbank'ta Uluslararası Ticaret Finansı Uzmanı Sinem Pozantı, **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** düzenlediği "Tunus Ülke Günü ve İşbirliği Fırsatları" toplantısında yaptığı konuşmada, Türk Eximbank'ın, kredi büyüklüğünde Türkiye'nin 9. bankası olduğunu söyledi. Türk Eximbank'ın, ihracat kredilerinin yüzde 45'ini tek başına verdiğini bildiren Pozantı, "Türk Eximbank, kendi bünyesi altında hem sigorta hem kredi imkanı veriyor." dedi. Global Yatırım Holding Direktörü Mehmet Ali Deniz de Tunus'un, faaliyet göstermek istedikleri ülkelerden biri olduğunu ve 5 yıldan beri

Tunus ile ilgilendiklerini ifade etti. Deniz, Tunus'un turizm ve kruvaziyer turizmde önemli ülkelerden biri, bürokrasi ve devlet sistemi olarak da Afrika'da oturmuş bir ülke olduğunu belirterek, "Tunus'ta insan kalitesi oldukça yüksek. Herkes Fransızcaya hakim." dedi.

"Tunus'ta bulunmaktan ve çalışmaktan keyif alıyoruz"

GAMA Güç Sistemleri Mühendislik ve Taahhüt AŞ Genel Müdür Yardımcısı Alper Soylu ise Tunus'ta bulunmaktan ve çalışmaktan keyif aldıklarını ifade ederek, şunları kaydetti: "Tunus'ta herhangi bir zorluk

ile karşılaşmadık. Bugüne kadar 40'dan fazla ülkede 300'den fazla projeyi tamamlamış bir şirketiz. Şu anda aktif olarak devam etmekte olan 6 projemizden biri Tunus'taki elektrik santrali projesi... 450 megavat gücünde... Tunus'un başkentine yaklaşık 20-25 kilometrelik mesafedeki projeye geçen yıl ağustos ayında başladık. Önümüzdeki yılın haziran ayında ilk aşamasını tamamlamış olacağız. Arkasından Mayıs 2020'de tüm projeyi tamamlamış olacağız." İşkaya İnşaat Sanayi ve Ticaret AŞ Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Metin Ercan, Tunus'un uluslararası standartlarda yetenekleri olduğunu belirterek,

"Biz altyapıyı Tunus'a götürüp Afrika'ya açabiliriz. Tunus'ta Türkiye'nin 10-15 yıl önceki hali var." dedi. Dost İnşaat ve Proje Yönetimi AŞ Yönetim Kurulu Üyesi Bora Yılmaz, 1,5 yıldır Tunus'ta olduklarını hatırlatarak, "Tunus, bizim ikinci evimiz. Tunus ile ortak kültür, ortak tarih ve ortak geleceğimiz var. Tunus'un 2020 vizyonu ile beklediğimiz ihaleler var. Türkiye'de edindiğimiz tecrübeleri Tunus'a kazandırmak istiyoruz." diye konuştu. Tunus'ta Türk dizilerinin çok sevildiğini ifade eden Yılmaz, Tunus'ta her 10 kişiden 3-4'ünün Türkiye hakkında bilgiye sahip olduğunu söyledi. **[AA]**

+

'Türkiye-Tunus ticaret hacmi potansiyelin altında'

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkan Yardımcısı **İrfan Özhamaratlı**, Türkiye ile Tunus arasındaki ikili ticaret hacminin 2017 yılında 1,12 milyar dolar olarak gerçekleştiğini belirterek, "Aslında gerçek potansiyelin oldukça altında." dedi. İSO'nun düzenlediği "Tunus Ülke Günü ve İşbirliği Fırsatları" toplantısında konuşan Özhamaratlı, Tunus'ta Türk iş adamları tarafından kurulmuş, imalatla ve ticaretle iştigal eden yaklaşık 65 Türk şirketinin faaliyet gösterdiğini bildirdi.

Özhamaratlı, Türk şirketlerinin Tunus'ta, havalimanı inşası ve işletilmesi, çeşitli havalimanlarındaki gümrüksüz mağazaların işletilmesi, çimento fabrikası inşası, plastik geri dönüşümü, oto yedek parça, tekstil ve hazır giyim, beyaz et üretimi, PVC malzeme üretimi ve alüminyum tencere

İSO Başkan Yardımcısı Özhamaratlı, "Türkiye ile Tunus arasındaki ikili ticaret hacmi, 2017 yılında 1,12 milyar dolar olarak gerçekleşti" dedi.

üretimi gibi alanlarda faaliyet gösterdiğini anlattı.

Türkiye ile Tunus arasındaki ikili ticaret hacminin 2017 yılında 1,12 milyar dolar olarak gerçekleştiğini belirten Özhamaratlı, "Aslında gerçek potansiyelin oldukça altında. Bu şirketlerin yatırımlarının toplam değeri yaklaşık 500 milyon dolar olup ortak yatırımlarla birlikte yatırım tutarı yaklaşık 1 milyar dardır." dedi. Türkiye ve Tunus arasında turizm sektörünün de geliştiğini ifade eden Özhamaratlı, şöyle devam etti: "2017 yılında Tunus'a 17 bin 2 vatandaşımız giderken, Tunus'tan Türkiye'ye 111 bin 627 ziyaretçi gelmiştir. Derin tarihi ve kültürel bağlarımızın bulunduğu kardeş Tunus halkıyla artarak ilerleyen ticari ilişkilerimiz bizim için büyük bir sevinc kaynağıdır. Ülkelerimiz için faydalı olan bu beraberliğin katlanarak çoğalması en içten temennimizdir. Ülkelerimiz arasındaki ticari ve ekonomik iş birliklerinin artırılması amacıyla ortak faaliyetler geliştirmeye her zaman açık olduğumuzu özellikle belirtmek isterim." (İstanbul, aa)

“Reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz”

ANKARA TİCARET

Istanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, net döviz borcu 200 milyar doları aşan reel sektörün, kur gelişmeleri nedeniyle önemli bilanço sorunu ve ödeme gücünü yaşadığına dikkat çekerek “Türkiye ekonomisi adeta Sırat Köprüsünden geçerken, bankalar sanayicinin içinden geçtiği zorlu süreci anlamamış gözüküyor. Finansal istikrarı savunurken reel sektörü istismar etmeyen bir finansal sistem istiyoruz” dedi.

Erdal Bahçivan: “Finans dünyası ile reel sektör arasındaki ilişki, sanayicilerimizin nitelikli finansman ihtiyacını karşılamaktan çok uzak. Bankacılığın asli işlevine dönmesi, hayati bir konu. Zorlu sürecin kilidini; tüm kesimlerin ölçülü ve sınırlı kaynakları doğru, nitelikli ve verimli kullanması açacak. Gerekli tutum sergilenirse, sanayicilerimiz zorluğu daha kolay ve daha az hasarla aşar.”

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Meclisinin eylül ayı olağan toplantısı,

Istanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan

“Finansal İstikrarın Ekonomimiz Açısından Önemi, Finans Dünyası ile Reel Sektörümüz Arasındaki İlişkilere Yeni Bir Anlayışla Bakış” ana gündemi ile gerçekleştirildi. ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**’ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıya, İş Bankası Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü Adnan Bali konuk olarak katılarak gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye ekonomisinin ve üretim koşullarının zorlu sınavlardan

geçtiği, reelden finansa tüm sektörlerle büyük sorumlulukların düştüğü bir dönem içinde olduklarına dikkat çekti. Dünyada giderek artan sanal zenginliklerin olduğu mevcut süreçte, finans sektörünün ekonomideki sınırlı kaynakların tasarruflardan yatırımlara en verimli şekilde aktarılmasını sağlamak olan asli işlevinin unutulduğuna işaret eden **Erdal Bahçivan**, şöyle konuştu: “Nitelikli finansmana erişim, halen sanayicilerimizin en büyük sorunlarından biri. Son yıllardaki **ISO 500** ve **ISO İkinci 500** çalışmalarımızın da ortaya

koyduğu gibi, sanayicilerimizin faaliyet karlarının çok önemli bölümü finansman gideri olarak harcanıyor. Finansmana erişim, KOBİ’ler açısından daha da büyük bir sorun teşkil ediyor. Türkiye’de finans dünyası ile reel sektör arasındaki ilişkiler; uzun yıllardan beri sanayicilerimizin nitelikli finansman ihtiyacını karşılamaktan çok uzak. Bankacılığın asli işlevine dönmesi, sanayimiz ve ekonomimizin en hayati konularından birisidir. Zorlu sürecin kilidini açacak olan en güçlü faktör, bankacılık sektörü başta olmak üzere tüm kesimler olarak; ölçülü ve sınırlı kaynakları ne kadar doğru, ne kadar nitelikli ve ne kadar verimli kullanmış olduğumuzdur. İçinde bulunduğumuz süreç, ekonominin tüm oyuncularına, tüm paydaşlara, tüm sektörlerle bu konuda bir iç sorgulamayı yaptırmalıdır. Burada bahsettiğim sadece bankacılık kaynakları ve bunların doğru kullanımı değil; kaynakların geçmişte yanlış tahsis edilmesinde herkesin sorumluluğu ve günahı olduğudur” dedi.